

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za suzbijanje zlouporabe droga

Izvješće o provedbi Projekta resocijalizacije ovisnika o drogama koji su završili neki od programa rehabilitacije i odvikavanja od ovisnosti u terapijskoj zajednici ili zatvorskom sustavu, te ovisnika koji su u izvanbolničkom tretmanu i duže vrijeme stabilno održavaju apstinenciju i pridržavaju se propisanog načina liječenja i planovi za daljnju provedbu Projekta

dr.sc. Jadranka Ivandić Zimić, savjetnica u Vladi i Vladinom Uredu

Obrazovni i radni status liječenih ovisnika u 2010. godini

- Tijekom 2010. godine na liječenju je **bilo 7.550 osoba**, od kojih je **6.175 osoba** uzimalo opijate, a **1.375 osoba je konzumiralo ili bilo ovisno o drugim sredstvima**.
- Podatci o **stečenom obrazovanju** opijatskih ovisnika za 2010. godinu govore da je obrazovni status liječenih ovisnika vrlo nizak te veliki broj ovisnika nema završenu srednju školu (**21% ili 1348 ovisnika**) , a veliki broj njih (**90 ovisnika**) nema završenu niti osnovnu školu.
- Zabrinjavajući je podatak da su opijatski ovisnici koji imaju samo osnovnu školu ili započetu ali nezavršenu srednju školu najčešće u dobi od 25 do 34 godine života.
- I među osobama koje su liječene zbog zlouporabe neopijata najviše ih je koji imaju završenu srednju školu 698 ili 50.8%. Međutim od 268 osoba koje imaju nezavršenu srednju školu je mlađe od 19 godina te postoji velika šansa da će je završiti.
- Prema podacima o radnom statusu u 2010. godini su 2.330 opijatskih ovisnika ili **37,7% osoba je bilo nezaposleno**, 1756 osoba su **imale stalni radni odnos (28,4%) dok je još (13,9%) imala povremeno zaposlenje**.
- Mnogi ovisnici su nakon završenog tretmana izolirani iz društvene sredine, a također mnogi od njih nemaju niti adekvatnu podršku obitelji.

Projekt resocijalizacije ovisnika o drogama koji su završili neki od programa rehabilitacije i odvikavanja od ovisnosti u terapijskoj zajednici ili zatvorskom sustavu, te ovisnika koji su u izvanbolničkom tretmanu i duže vrijeme stabilno održavaju apstinenciju i pridržavaju se propisanog načina liječenja

**Vlada Republike Hrvatske donijela je 19. travnja 2007. godine
Projekt resocijalizacije koji je preduvjet:**

- **za uspješno održavanje apstinencije**
- **sprječavanje diskriminacije**
- **uključivanje ovisnika u društvo.**

Osnovni cilj i korisnici Projekta resocijalizacije

Osnovni cilj Projekta je:

sustavno i trajno rješavanje pitanja društvene reintegracije ovisnika putem stvaranja adekvatnog modela resocijalizacije ovisnika o drogama u zajednici

Korisnici Projekta su:

- **Ovisnici koji su završili program tretmana, rehabilitacije i odvikavanja od ovisnosti u terapijskoj zajednici, penalnom sustavu ili zdravstvenoj ustanovi**

- **Ovisnici koji se nalaze u izvanbolničkom liječenju** i dulje vrijeme održavaju apstinenciju ili koriste supstitucijsku terapiju, te ako se u korištenju supstitucijske terapije pridržavaju propisanog načina liječenje i uputa liječnika.

Temeljne sastavnice Projekta

Projekt se temelji na dvjema osnovnim sastavnicama:

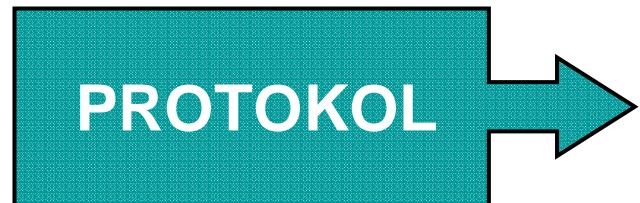
- **prekvalifikaciji i doškolovanju ovisnika**
- **poticanju zapošljavanja ovisnika**

Sadržaj projekta

- Protokol suradnje i postupanja mjerodavnih tijela državne uprave, državnih ustanova i nevladinih organizacija u provedbi Projekta resocijalizacije (Protokol je usvojila Vlada RH na sjednici održanoj 27. rujna 2007. godine)
- Mjere školovanja i prekvalifikacije liječenih ovisnika
- Mjere za poticanje zapošljavanja rehabilitiranih ovisnika
- Mjere predstavljanja projekta i provedba projekta
- Informiranje, praćenje i evaluacija projekta

Aktivnosti koje su definirane Protokolom

- Izrada i usklađivanje popisa zanimanja sukladno potrebama tržišta rada i izrada liste odgojno-obrazovnih ustanova koje provode školovanje
- Izrada popisa službenih osoba zaduženih za koordinaciju i provedbu Projekta
- Profesionalno usmjeravanje i ocjena radne sposobnosti
- Doškolovanje i prekvalifikacija te načini uključivanja i provođenje programa
- Mogućnosti zapošljavanja i postupak posredovanja pri zapošljavanju

Načini uključivanja u program prekvalifikacije i doškolovanja i projekt

⇒ Izjava

Obvezuje se pridržavati obveza u navedenom programu
i daje pristanak da se njegovi osobni podatci
koriste u informatickoj bazi podataka

1. Program
počinje u terapijskoj zajednici
ili zatvorskoj ustanovi i koji se
u cijelosti ili djelomično provodi u njima

2. Program
počinje i provodi se
nakon izlaska iz terapijske zajednice

3. Program
počinje i provodi se prema
preporuci ovlaštenog liječnika u
Službi za prevenciju i izvanbolničko liječenje
ovisnosti ili temeljem Nadopune Projekta na preporuku
Centra za socijalnu skrb(završetak srednje škole)

Informiranje, praćenje i evaluacija projekta

Ured za suzbijanje zlouporabe droga Vlade RH određen je za koordinatora u provedbi Projekta te je zadužen za provedbu mjera koordinacije, edukacije i predstavljanja projekta stručnoj i široj javnosti.

Pri Uredu osnovana Informatička baza podataka o Projektu koja sadrži :

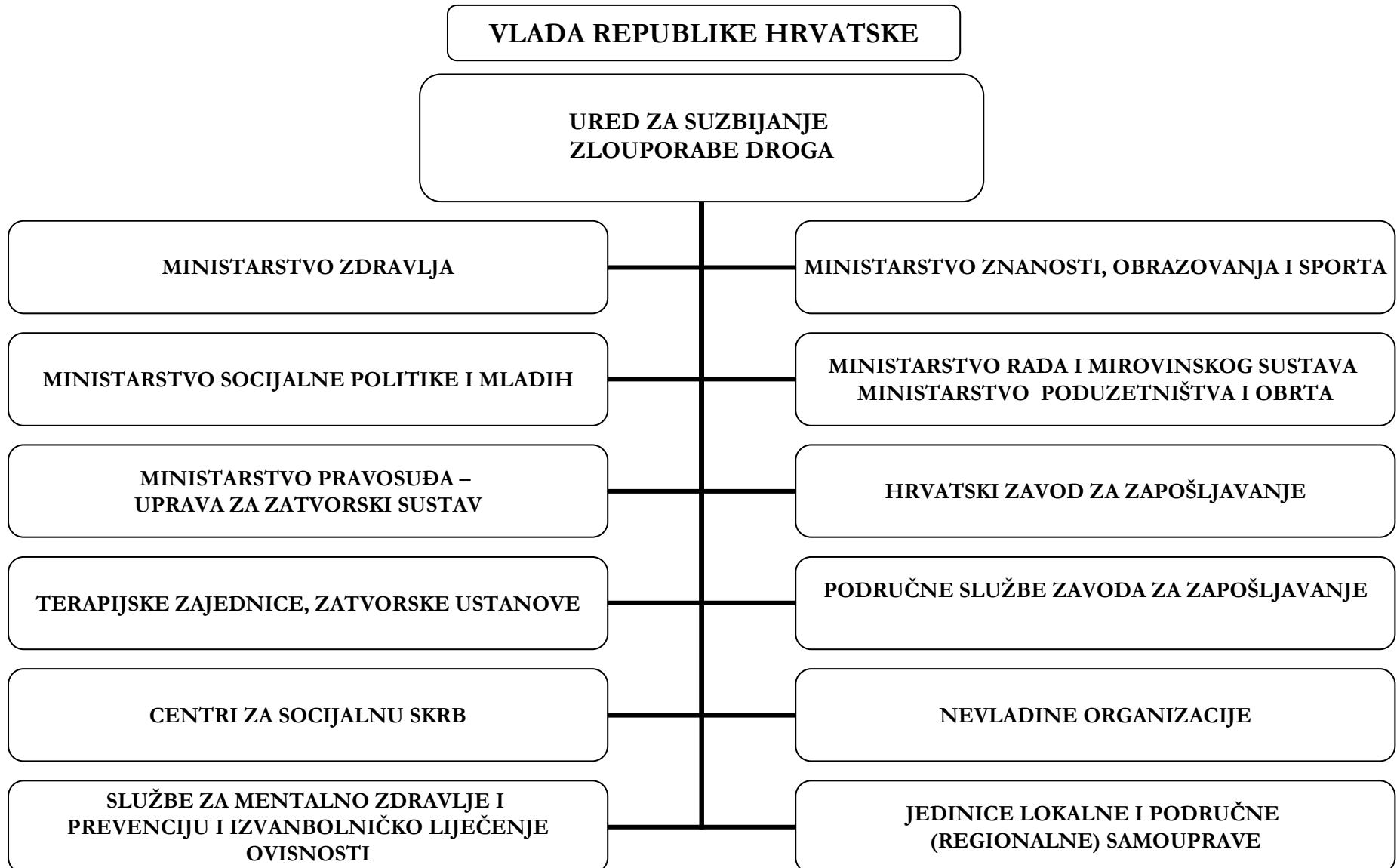
1. Zbirku osobnih podataka o korisnicima Projekta
2. Poseban link na internetskoj stranici Ureda gdje se nalaze sve relevantne informacije o projektu www.uredzadroge.hr

Centri za socijalnu skrb - zaduženi su na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za informiranje ovisnika iz ciljane skupine o svim mogućnostima za uključivanje u ovaj projekt, kao i za praćenje individualnog programa resocijalizacije.

Glavne mjere iz Projekta su:

1. Prekvalifikacija i doškolovanje koje se provode za vrijeme boravka u terapijskoj zajednici/domu za ovisnike/zatvorskoj ustanovi
2. Školovanje za završetak započetog srednjoškolskog obrazovanja nakon izlaska iz terapijske/ zajednice zatvorske ustanove
3. Mjere za poticanje zapošljavanja i obrazovanje za zanimanja potrebna na tržištu rada koje su uvrštene u Nacionalni plan za poticanje zapošljavanja za 2011/2012.godinu
4. Mjere za poticanje samozapošljavanja liječenih ovisnika i osnivanje zadruga koje su uvrštene Program poticanja malog i srednjeg poduzetništva za 2008.-2012.godinu (**Socijalno zadružno poduzetništvo**)
5. Ostale mjere za poticanje zapošljavanja u koje spadaju:
 - o Sufinanciranje organizacija civilnog društva i drugih ustanova koje provode programe usmjerene na pomoć ovisnicima pri doškolovanju, prekvalifikaciji i privremenom ili trajnom zapošljavanju.
 - o Osmišljavanje i provedba posebnih programa prekvalifikacije ili doškolovanja koje osmišljavaju i provode Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (gradovi i županije)

Nositelji mjera iz Projekta

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za suzbijanje zlouporabe droga

Izvješća o provedbi Projekta resocijalizacije ovisnika o drogama od 2007. do 2011. godine i planovi za daljnju provedbu Projekta

Izvješće o provedbi Projekta za 2007.

- Ured za suzbijanje zlouporabe droga (predstavljanje projekta po županijama, organiziranje seminara, edukacija i predstavljanja projekta javnosti, ustrojavanje informatičke baze o projektu, izrada izvješća i prijedloga za nadopunu)
- HZZ - ukupno obrađeno 35 ovisnika u TZ (profesionalno usmjeravanje i ocjena radne sposobnosti)
- Tijekom 2007. u aktivnosti obrazovanja ukupno uključeno 5 korisnika, a zaposleno je 11 korisnika
- Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi u suradnji s Ministarstvom pravosuđa - Upravom za zatvorski sustav organiziralo i provelo procjenu zdravstvene i radne sposobnosti za 82 zatvorenika u zatvorskom sustavu

Izvješće o provedbi Projekta za 2008.

- Prema Izvješćima nadležnih institucija, tijekom 2008. u Projekt se počeo uključivati znatno veći broj korisnika nego prethodne godine.
- Tijekom 2008. godine u postupak profesionalnog usmjeravanja (informiranje i / ili savjetovanje), te procjene radne sposobnosti uključeno je **53 liječena ovisnika**.
- U aktivnosti obrazovanja uključeno je ukupno **13 ovisnika**, a ukupno je zaposleno **16 liječenih ovisnika**

Izvješće o provedbi Projekta za 2009. godinu

- **21. svibnja 2009. godine** donesen je Nacionalni plan za poticanje zapošljavanja za 2009.-2010. godinu
- Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva **12. lipnja 2009. godine** objavilo je Javni poziv po Projektu „Zadružno poduzetništvo“ za 2009. godinu u sklopu kojeg je navedeno Ministarstvo davatelj potpore za mjeru Poticanja razvoja zadruga koje razvijaju socijalno zadružno poduzetništvo (mjera 4.4.).
- Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga Vlade Republike Hrvatske na sjednici održanoj **17. ožujka 2009. godine** donijelo je Nadopunu Projekta resocijalizacije ovisnika koja se odnosi na mogućnost **završetka započetog srednjoškolskog obrazovanja** za ovisnike o drogama koji su završili tretman i odvikavanje od ovisnosti u terapijskoj zajednici, domu za ovisnike ili zatvorskoj ustanovi

Izvješće o provedbi 2009. godine

Podaci Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje u razdoblju od 01.01.2009.do 31.12.2009

- 92 bivša ovisnika o drogama su bila uključena u aktivnosti profesionalnog usmjeravanja, a od tog broja za 79 ovisnika izvršena je i procjena radne sposobnosti.
- 42 ovisnika bila su uključena u programe obrazovanja i radionice za stjecanje vještina aktivnog traženja posla
- 14 ovisnika ostvarilo je zaposlenje temeljem mjera aktivne politike zapošljavanja iz Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja

Izvješće o provedbi 2009. godine

- Ministarstvo znanosti je u školskoj godini i 2008./2009. financiralo školovanje za ukupno **12 liječenih ovisnika**.
- Tijekom 2009. godine anketirano je ukupno **30 zatvorenica/ka** (17 zatvorenika; od toga 1 maloljetnik i 12 zatvorenica) na razini Uprave za zatvorski sustav, koji su bili zainteresirani za uključivanje u aktivnosti predviđene predmetnim Projektom.
- Ured je, temeljem javnog Natječaja dodijelio finansijska sredstva udrugama koje pružaju pomoć u resocijalizaciji liječenim ovisnicima za ukupno u ukupnom iznosu od 537.500,00 kuna, koji su različite oblike pomoći u resocijalizaciji pružili **1194 ovisnika**.
- Osnovane su dvije zadruge za socijalno zadružno poduzetništvo liječenih ovisnika (NEOS koju je osnovala Udruga Ne-ovisnost iz Osijeka i zadružna VITA –ANST čiji je osnivač Udruga ANST 1700 iz Splita) koje su u 2009. ostvarile finansijsku potporu od strane Ministarstva rada, gospodarstva i poduzetništva, te su omogućile zapošljavanje za **20-tak liječenih ovisnika** o drogama.

Izvješće o provedbi Projekta za 2010. godinu

Od strane Hrvatskog zavoda za zapošljavanje:

- **51 liječeni ovisnik o drogama** bili uključeni u aktivnosti profesionalnog usmjeravanja i procjene radne sposobnosti.
- **34 ovisnika** bila su uključena u programe obrazovanja i radionice za stjecanje vještina aktivnog traženja posla
- **18 ovisnika** ostvarilo je zaposlenje temeljem mjera aktivne politike zapošljavanja iz Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja

Izvješće za 2010.

- **Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva** i u 2010. bilo davatelj potpore za mjeru Poticanja razvoja zadruga koje razvijaju socijalno zadružno poduzetništvo te je dodijelilo iznos za **3 ovisničke zadruge** u ukupnom iznosu **457.000,00 kuna**.
- **Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa** u školskoj godini 2009./2010. odobrilo školovanje za ukupno **60 ovisnika o drogama**.
- **Ministarstvo pravosuđa- Uprava za zatvorski sustav** provelo edukaciju za računalnog operatera za **37 ovisnika- zatvorenika**.
- **Ured za suzbijanje zlouporabe droga** tijekom 2010. godine dodijelio je **403.000,00 kuna** za provedbu **12 projekata** čijom provedbom je u prvih 6 mjeseci pružena pomoć u resocijalizaciji za ukupno **516 liječenih ovisnika**.

Izvješće o provedbi Projekta za 2011.

Od strane [Hrvatskog zavoda za zapošljavanje](#):

- **128 liječenih ovisnika o drogama od čega 86 muškaraca i 42 žene** bili su uključeni u aktivnosti profesionalnog usmjeravanja i procjene radne sposobnosti.
- u **obrazovne programe bilo uključeno 57 liječenih ovisnika o drogama**
- **21 ovisnik** ostvario je zaposlenje, od toga je sufinancirano zapošljavanje putem mjera aktivne politike zapošljavanja iz Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja za **5 korisnika**

Izvješće za 2011.

- **Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva** i u 2011. bilo davatelj potpore za mjeru Poticanja razvoja zadruga koje razvijaju socijalno zadružno poduzetništvo te je dodijelilo iznos za **2 ovisničke zadruge** u ukupnom iznosu **235.000,00** kuna.
- **Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa** u školskoj godini 2010./2011. odobrilo školovanje za ukupno **68 korisnika** od čega **40 muškaraca i 28 žena**.
- **Ministarstvo pravosuđa- Uprava za zatvorski stručno osposobljavanje za računalnog operatera** završilo ukupno **32 zatvorenika** (muškaraca), od toga **22 zatvorenika u Kaznionici u Glini i 10 zatvorenika u Zatvoru u Šibeniku**.
- **Ured za suzbijanje zlouporabe droga** tijekom 2011. godine dodijelio je financijska sredstva za **400.000,00** kuna za provedbu od strane Ureda dodijeljenja su financijska sredstva za **15 projekata** udruga koje provode projekte resocijalizacije. Udruge su pružile neki oblik pomoći u resocijalizaciji za **ukupno 558 liječenih ovisnika od toga za 449 muškaraca i 109 žena**.
- Ukupno je od strane svih nadležnih ministarstava i državnih tijela i nevladinih organizacija **tijekom 2011.** u Projekt resocijalizacije bilo uključeno oko **754 liječena ovisnika od toga 575 muškaraca i 179 žena**.
- Navedeni broj treba uzeti kao okvirni broj ovisnika uključenih u Projekt jer je moguće da su ovisnici koji su primili pomoć u resocijalizaciji od strane nevladinih organizacija također bili uključeni u Projekt od strane Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i nadležnih ministarstava i obrnuto

Analiza provedbe Projekta Od početka provedbe projekta (2007. - 2011)

- ❖ Od 19. travnja 2007. kada je usvojen Projekt resocijalizacije do 31. prosinca 2011. Hrvatski zavod za zapošljavanje je:
- ❖ proveo profesionalno usmjeravanje i procjenu radne sposobnosti za **357** ovisnika,
- ❖ **152** liječenih ovisnika je uključeno u obrazovne programe,
- ❖ **80** liječenih ovisnika je ostvarilo zaposlenje i/ili koristilo poticaje za zapošljavanje.
- ❖ **350 liječenih ovisnika** je bilo uključeno u različite programe školovanja na teret Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.
- ❖ Ured je tijekom navedenog razdoblja dodijelio **3.440.500,00** kuna za provedbu **75 projekata** čijom provedbom je pružena pomoć u resocijalizaciji za ukupno **3000** liječenih ovisnika.
- ❖ Od strane Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva financirane tri ovisničke zadruge i to: Zadruga Vita ANST iz Splita- koju je osnovala udruga ANST 1700 iz Splita, Zadruga NEOS iz Osijeka koju je osnovala Udruga Ne-ovisnost iz Osijeka i Zadruga Udruge „Pet +“ iz Zagreba koje zapošljavaju oko 20-tak ovisnika
- ❖ **UKUPNO** utrošeno oko **6.870.000,00** kuna
- ❖ Primjetan značajno veći angažman svih nadležnih državnih institucija na nacionalnoj i lokalnoj razini, kao i aktivniji i kvalitetniji pristup resocijalizaciji ovisnika od strane organizacija civilnog društva.

Poteškoće u provedbi Projekta

- Nedostatak partnerske suradnje među nositeljima mjera iz Projekta na lokalnoj razini
- Nedovoljna informiranost korisnika (ovisnika o drogama) od strane terapijskih zajednica, zatvorskih ustanova i centara za prevenciju i izvanbolničko liječenje o mogućnostima uključivanja u Projekt i sadržaju Projekta
- Nedostatak senzibilizacije javnosti, posebice gospodarstvenika za Projekt resocijalizacije
- Nedovoljan angažman lokalne samouprave u provedbi projektnih aktivnosti
- **Neredovito dostavljanje ili uopće nedostavljanje obrazaca od strane nadležnih državnih ustanova i terapijskih zajednica u Zbirku osobnih podataka o Projektu.**

Planovi za daljnju provedbu Projekta

- Organizirati regionalne edukacije o Projektu s ciljem što boljeg informiranja nositelja i uspostave partnerske suradnje među nositeljima na nacionalnoj i lokalnoj razini
- U Nacionalne planove za poticanje zapošljavanja uvrstiti sve dosadašnje mјere za poticanje zapošljavanja liječenih ovisnika i osmisliti dodatne mјere za poticanje zapošljavanja
- Bolje definirati ulogu centara za socijalnu skrb ne samo u pružanju informacija o mjerama iz Projekta resocijalizacije i praćenju individualnog programa resocijalizacije, već i u pružanju drugih oblika socijalne skrbi i potpore ovisnicima.
- Poticati doškolovanje i prekvalifikaciju liječenih ovisnika
- Poticati osnivanje zadruga i zadružnog poduzetništva liječenih ovisnika i drugih oblika njihovog samozapošljavanja.
- Poticati redovito (prema evaluacijskim obrascima za individualno praćenje programa resocijalizacije) dostavljanje podataka u Zbirku osobnih podataka o korisnicima Projekta koja se vodi pri Uredu, a kako bi se mogla učinkovito vrednovati i evaluirati provedba Projekta.

Zaključci

- U Hrvatskoj učinjeni značajni koraci s ciljem poboljšanja socijalne integracije liječenih ovisnika u život u zajednici te su ti napor urodili dobrim rezultatima posebice u pogledu školovanja i prekvalifikacije liječenih ovisnika, dok su nešto manji rezultati postignuti u pogledu zapošljavanja.
- Stoga je i nadalje potrebno poticati aktivniju suradnju svih nadležnih institucija i nevladinih organizacija kako bi se unaprijedilo veće uključivanje liječenih ovisnika u programe školovanja te potaknuto intenzivnije zapošljavanje liječenih ovisnika kao najučinkovitijeg oblika njihove društvene reintegracije.

ZAHVALUJUJEM NA VAŠOJ PAŽNJI

[jadranka.ivandic@uredzadroge .hr](mailto:jadranka.ivandic@uredzadroge.hr)